

Kapasite seçimi

- Kapasite; projeye yaratılacak ünitenin üretim gücü.
- Herhangi bir işletmenin belirli bir zaman süresinde üretilebileceği mal veya hizmet miktarı işletme kapasitesini ortaya koyar.

Kapasite seçimi

- İşletmeler belirli bir kapasite düzeyinde faaliyette bulunurlar.
- Kapasite sınırsız değildir. İşletmeler sınırlı kapasite ile mal ve hizmet üretiminde bulunurlar.
- İşletmelerin belirledikleri hedeflere ulaşabilmeleri için kapasitelerini tam olarak kullanmaları gerekir.
- Arzu edilen işletmelerde atıl kapasitenin bulunmamasıdır.
- Kapasite sadece yatırım tutarını değil, işletme gelir ve giderlerini de belirler.

Kapasite Çeşitleri

Maksimum kapasite (Teorik kapasite)

- Bir işletmenin belirli zaman içinde teknik bakımdan üretebileceği en çok üretim miktarını ifade eder.
- Bir işletmenin teorik projelerinde gösterilir ve tesis mallarının üretim gücünün hesaplanmasıyla bulunan kapasitedir.
- Hiçbir duraklama olmadan kalifiye işçiler kullanılarak yapılan üretim miktarıdır.

Normal kapasite (Pratik kapasite)

- Bekleme, gecikme (hammadde yetersizliği vb.), teknik (bakım-onarım, elektrik kesintisi vb.) ve ekonomik aksaklıklar nedeniyle teorik kapasitenin % 100 olarak kullanılamayacağı kabul edilince ortaya çıkan kapasitedir.
- Pratik kapasite maksimum kapasitenin %75-80'i kadardır.
- Kapasiteyle ilişki teknik ve ekonomik değerlendirmelerde dikkate alınacak kapasitedir.

Kullanış kapasitesi (Fiili kapasite)

- İşletmenin belirli süre içerisinde çevresel etkilere bağlı olarak gerçekleştirdiği üretim miktarıdır.
- Piyasa koşullarının etkisi altındadır.
- Talepteki değişimler belirleyici faktördür.
- Mevsimsel dalgalanmalar, ekonomik politikalar, ekonomik dalgalanmalar vb. bu kapasiteyi etkiler.
- Kapasite kullanım oranı= $\frac{\text{Kullanış (Fiili) Kapasite}}{\text{Normal (Pratik) Kapasite}}$

Optimum kapasite

- Birim başına sabit ve değişen masrafların toplamının minimum olduğu kapasiteye denir.
- Her endüstri için bir optimal işletme kapasitesinden söz edilebilir.
- Koşullar uygun olduğu takdirde optimal kapasite ile endüstri içinde yer almak en uygun olandır.

Optimum kapasite ekonomik bir kavram olup, daha önce üzerinde durulan **optimum işletme büyüklüğünü** birbirine karıştırmamak gerekir!

- Maksimum kapasitenin teknik niteliğine karşın, bu ekonomik kapasitedir; ancak bunun ölçümü diğerlerine göre daha zordur.
- Optimum kapasite, normal kapasite dolaylarındadır.

Atıl kapasite

İşletmenin belirli bir dönemdeki gerçekleşen üretim miktarı (fiili kapasitesi) normal kapasitesinin altında ise aradaki fark atıl kapasiteyi gösterir.

Kapasite seçimi!

- Bir işletme kurulurken amaç, optimum kapasiteli projeyi seçmektir.
- Ancak, kapasite seçiminde yalnızca düşük maliyetin göz önünde tutulması yeterli değildir.
- Bunun etkili bazı faktörler de dikkate alınmalıdır.

Kapasite seçimi!

- Talep Hacmi
- Üretim Tekniđi
- Kuruluş Yeri Özellikleri
- Finansman Kaynakları
- Kârlılık Durumu
- Dağıtım Kanalları ve Giderler Alternatif Kapasite,
- Atıl Kapasite
- Diğer Faktörler (Hammadde, yardımcı maddeler vb.)